

Uobičajeni poslovi i karakteristike

- 1** Opšti pregled programskog paketa Office 2003
- 2** Prilagođavanje Officeovog interfejsa
- 3** Upravljanje fajlovima u paketu Office za stručnjake
- 4** Editovanje i formatiranje teksta
- 5** Kreiranje, editovanje i korišćenje slika i grafike
- 6** Deljenje podataka između Officeovih aplikacija
- 7** Korišćenje Officea na Webu
- 8** Deljenje Officeovih dokumenata
- 9** Office i SharePoint
- 10** Korišćenje Officea na Tablet PC-ju

POGLAVLJE

1

Opšti pregled programskog paketa Office 2003

U ovom poglavlju možete pročitati
Šta je novo u verziji Office 2003
Opšti pregled aplikacija u Officeu 2003
Osnove Setupa
Aktiviranje Vaše kopije Officea
Online Help za iskusnije korisnike
Napredne opcije za podršku

Šta je novo u verziji Office 2003

NOVO Ako ste čitali dovoljan broj kompjuterskih časopisa i informacija na web sajtovima, mogli ste da zaključite - pogrešno - da je Office 2003 samo još jedna dosadna nadgradnja. Prema opštem mišljenju, Office 2003 se ne razlikuje mnogo od Officea XP, koji se ne razlikuje mnogo od Officea 2000, i teško je zamisliti zašto bi bilo ko htio nadgradnju.

Nastojali smo da budemo drugačiji.

Proveli smo skoro godinu dana radeći sa Officeom 2003, počevši sa najranijim test verzijama, a završili smo sa finalnim kodom koji i sami imate priliku da koristite. Ova knjiga je napisana u Wordu 2003, sve njene delove smo pratili pomoću Excela 2003, i za svo to vreme smo koristili Outlook 2003 za slanje i primanje više od 60,000 e-mail poruka. (Dve trećine je bio spam, ali to je potpuno zasebna tema.) Kopali smo po unutrašnjosti Officea 2003 kako bismo shvatili šta ga u stvari pokreće - umesto da se oslanjamо na štampana izdanja i Help fajlove koji, kao što mi imamo običaj da kažemo, nemaju potpuni kontakt sa realnošću.

Što više koristite Office 2003, to otkrivate sve veći broj novih karakteristika i promena u načinu izvršavanja uobičajenih poslova. Koliko su te promene dramatične? To zavisi od toga koju ste verziju Officea do sada koristili. Ako radite u velikoj kompaniji, ili jednostavno niste imali dovoljno jake razloge za nadgradnju, možda ste u poslednjih nekoliko godina preskočili par verzija.

- Ako vršite nadgradnju sa verzije Office 97 ili neke ranije, videćete potpuno novi interfejs, sa različitom dugmadi u paleti alata, i redizajniranim okvirima za dijalog koji se otvaraju trenutno. Osim toga, primetićete velike razlike u karakteristikama i funkcijama svih Officeovih programa.
- S druge strane, ako vršite nadgradnju verzije Office 2000, razlike neće biti toliko očigledne - barem ne prilikom prvog startovanja paketa. Većina osnovnih elemenata interfejsa Officea - uključujući palete alata, menije i individualne aplikacije koje čine Office - izgleda poznato. Pored toga, podrazumevani formati fajlova u programima verzije Office 2003 u suštini ostaju nepromenjeni u poređenju sa verzijom Office 2000; znači, bez ikakvih zastoja možete da otvorite, editujete i snimite sve svoje dokumente, radne liste i prezentacije.
- Ako ste ranije koristili Office XP, primetićete nekoliko očiglednih razlika. Paneli za pregled poslova (task panes) i Smart Tagovi imaju značajniju ulogu u Officeu 2003 nego što su imali u Officeu XP, i to je nešto što se odmah primećuje. Najveće prepravke su izvedene u interfejsu Outlooka, dok kod ostalih programa morate da zađete malo dublje kako biste otkrili novine.

Što se tiče praktične primene aplikacija, verovatno ćete primetiti velike promene u načinu timskog rada ako imate pristup web serveru na kom su postavljeni Windows Server 2003 i Windows SharePoint Services. U takvom okruženju imate pristup svim vrstama interesantnih karakteristika za timski rad.

Dakle, šta je novo? U opštem slučaju, najnovije promene mogu da se svrstaju u tri kategorije: poboljšanja koja su dizajnirana radi olakšanog korišćenja karakteristika u sva kodnevnom radu; promene koje olakšavaju timski rad nad dokumentima i lakše deljenje podataka; i nove alatke među kojima je i zgodna alatka za kontrolu rada sa slikama.

Promene u Officeovom interfejsu

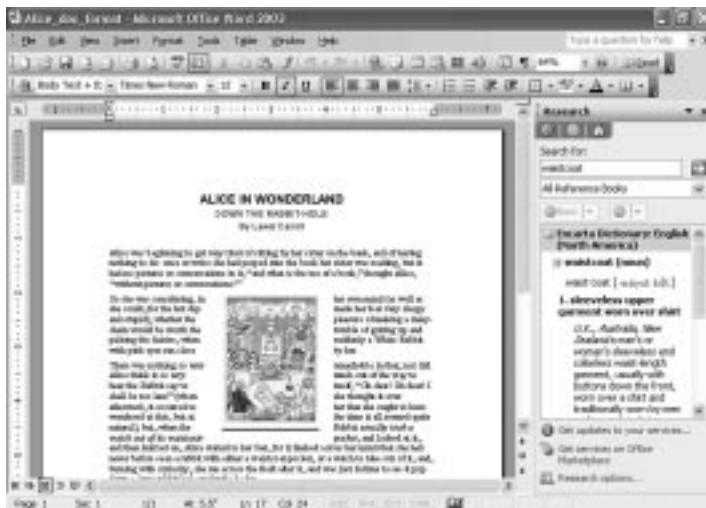
Verovatno ćete primetiti na desetine sitnijih promena u programima paketa Office 2003, koje su dizajnirane radi poboljšavanja lakoće korišćenja. Neke od njih su manja poboljšanja koja su predstavljena u verziji Office XP, kao što su paneli za pregled poslova. Office 2003 koristi male vertikalne panele, koji su obično postavljeni na desnoj strani prozora bilo kog Officeovog programa, za sve vrste poslova, kao što je kreiranje novog dokumenta, pretraživanje online helpa, modifikovanje stilova i formatiranja u Wordovom dokumentu, ili rad sa poboljšanim Office Clipboardom.

- ⇒ Za detaljniju diskusiju o Office Clipboardu, videti "Kako Office proširuje Windowsov Clipboard", str. 148.

Jedan od najvećih panela za pregled poslova korišćenih u okviru Officea 2003 jeste prilagodljivi panel Research, koji obezbeđuje tekući direktorijum i sinonime sa online servisima, uključujući između ostalog online enciklopediju, alatke za prevođenje, poslovne priručnike i arhivu sa vestima (videti sliku 1.1).

Slika 1.1

Panel za pregled poslova sa desne strane prozora ovog programa podešen je tako da prikazuje različite tipove podataka - u ovom slučaju traži se određena reč iz online rečnika.

Uobičajeni okviri za dijalog Open i Save As, koji se ponašaju kao prozori mini Explorera, daju mogućnost pristupa uobičajenim lokacijama pomoću samo jednog klika. Za razliku od verzija Office XP i Office 2000, prilagodljivi okvir sa najznačajnijim lokacijama (Places Bar) sa leve strane potpuno je identičan onima koje srećete u ostalim Windows programima.

- ⇒ Za više detalja o tome kako da koristite i prilagodite Places Bar, videti "Korišćenje i prilagođavanje uobičajenih okvira za dijalog", str. 69.

Nove karakteristike za timski rad

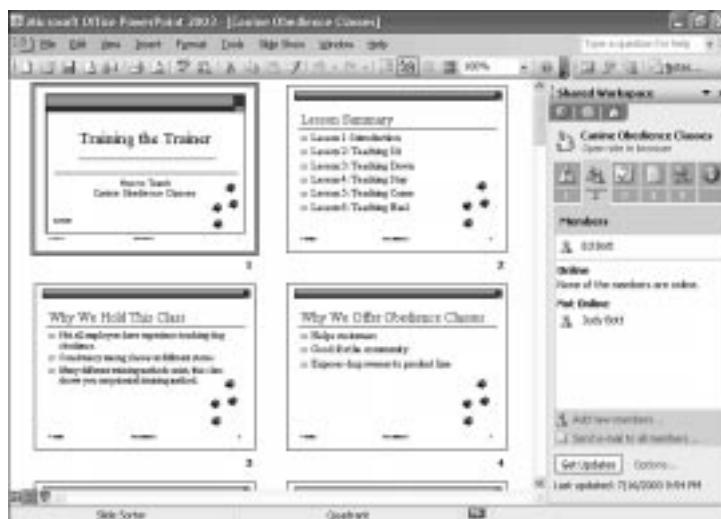
Kao i u prethodnim verzijama, Office 2003 uključuje različite načine za raspodelu posla. Word i Excel nude doterane alatke za praćenje promena u dokumentima i

radnim sveskama, respektivno; možete da snimate fajlove u mrežnom deljenom direktorijumu, ili možete da ih prosleđujete napred nazad pomoću Outlookovog arsenala za razmenu e-maila.

Ali, najmoćnija poboljšanja u Outlooku 2003 dolaze do izražaja kada se povežete na mrežu na koju je povezan server na kom je postavljen Windows 2003 web server i Windows SharePoint Services. SharePoint web sajt služi kao baza članovima radne grupe, preko koje imaju pristup zajedničkim kalendarima, listama, diskusionim tablama i bibliotekama dokumenata. Pomoću Officea 2003 možete da snimite dokument na SharePoint sajt, a zatim možete da pratite njegove promene u panelu za pregled poslova pod nazivom Shared Workspace, kao što je prikazano na slici 1.2.

Slika 1.2

Koristite panel za pregled poslova Shared Workspace za timski rad na dokumentima snimljenim na SharePoint serveru.

Podrška za XML

Među najznačajnije novine u karakteristikama verzije Office 2003 ubraja se proširena podrška za podatke smeštene u Extensible Markup Language (XML) formatu. Većina Officeovih programa može da snima dokumente u čistom XML formatu, ali to je "ezoterična" opcija za većinu korisnika ovog programskog paketa. Stvarna prednost XML-a dolazi do izražaja tek kada treba ponovo iskoristiti struktuirane podatke. XML tagovi ugrađeni u dokument omogućavaju parsiranje iz drugih programa i obradu tih podataka, a nakon toga njihovo prikazivanje u različitim oblicima.

InfoPath, član Officeove familije koji može da se nađe samo na licenciranim kopijama namenjenim korporacijama, omogućava kreiranje formi za prikupljanje podataka u XML formatu. Kada korisnik popuni formu, podaci se snimaju na serveru, odakle mogu ponovo da se iskoriste u novim upitima sa Weba i bazama podataka.

XML razvoj predstavlja zahtevnu disciplinu koja zahteva specijalizovane veštine i prelazi predviđeni obim ove knjige.

Pouzdanost i karakteristike za oporavak

Svako ko je ikada izgubio nekoliko sati rada zbog pada programa zna koliko to može da bude frustrirajuće. Loša vest je to da su i u verziji Office 2003 mogući padovi programa. Dobra vest je to da se takve stvari dešavaju mnogo ređe nego u ranijim verzijama, i da su značajno poboljšane mogućnosti za oporavak fajla na kom ste radili u vreme obaranja programa.

Svaki iskusniji korisnik Officea ima svoje horor priče o gubljenju dokumenata zbog pada programa. U većini slučajeva, to se dešava kada se nepouzdani operativni sistem izvršava na neadekvatnom hardveru. To se posebno odnosi na ogroman broj korisnika koji koriste Office 97 i Office 2000 na kompjuterima sa Windowsom 95/98/Me, koji su poznati po čestim padovima programa i problemima sa sistemskim resursima. Osim toga, prosečni kompjuter iz te kategorije obično ima 64MB RAM-a ili manje, što nije dovoljno za pouzdano manipulisanje velikim dokumenatima, niti za konkurentno izvršavanje većeg broja programa.

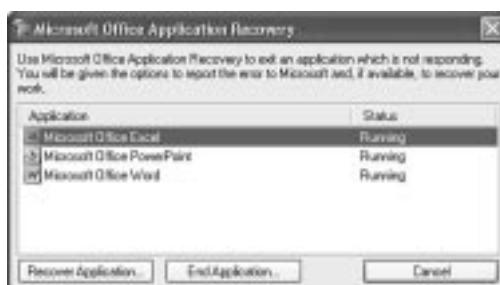
S druge strane, Office 2003 zahteva Windows 2000 ili Windows XP, koji su se pokazali kao daleko stabilniji sistemi u poređenju sa svojim prethodnicima. U današnje vreme, prosečan kompjuter ima najmanje 256MB RAM-a, a nadgradnja je prilično jeftina. Konačno, Microsoftove online alatke za izveštavanje o greškama već godinama prikupljavaju podatke o padovima preko Interneta, i izuzetno su efikasne u identifikovanju najčešćih uzroka problema, tako da se problemi mogu sasvim lako otkloniti.

U relativno retkim situacijama kada se Officeov program zakoči - tj. kada odbija da reaguje na pritiske na tastere, klikove mišem, kletve ili tipe predmete - možete da se pozovete na Microsoftovu Office Application Recovery konzolu (videti sliku 1.3). Ovu pomoćnu alatku možete da pronađete u okviru menija All Programs, u poddirektoriju Microsoft Office Tools direktorijuma Microsoft Office. Ova konzola obezbeđuje siguran način za isključivanje programa i oporavak dokumenta koji se trenutno nalazi u memoriji. Iako ne može da pomogne apsolutno u svim situacijama, bili smo impresionirani brojem slučajeva u kojima se ova karakteristika pokazala kao izuzetno dobar način za rešavanje nastalog problema.

Slika 1.3

Da li je aplikacija prestala da se odaziva?

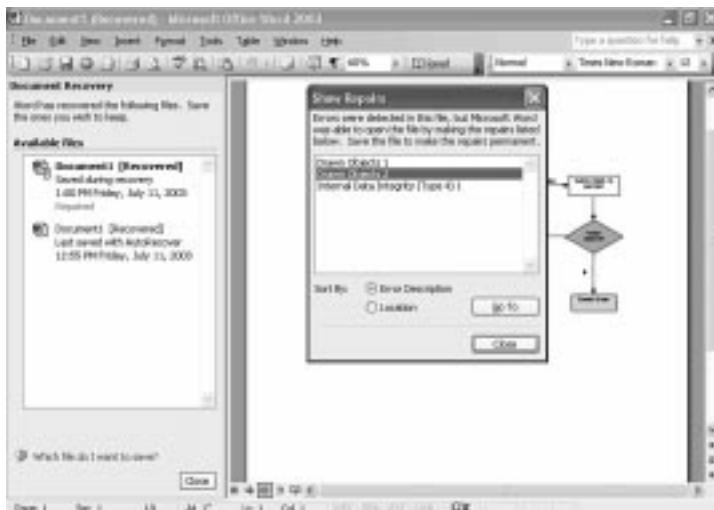
Elegantno je isključite i povratite nesnimljene podatke pomoću ove alatke.

Ako Vaš dokument nestane pre nego što dobijete šansu da ga povratite, možda i dalje imate šanse, jer svi Officeovi programi automatski pokušavaju da oporevadju dokumente nakon pada programa. Oporavljeni dokumenti su prikazani u panelu sa leve strane u glavnom prozoru aplikacije (videti sliku 1.4). Možete da pregledate sve oporavljenе fajlove, a zatim odlučite da li želite da se snime kao nova verzija, da li treba da zamene postojeću verziju, da li će se oporavljeni dokument spojiti sa drugim dokumentom ili možete da odbacite oporavljeni fajl.

Slika 1.4

Nakon pada, Officeovi programi često mogu da poprave i povrate fajlove na kojima ste radili u vreme pada programa.

Savet

Ako Officeov program prestane da reaguje na ulazne podatke, a Windows i dalje funkcioniše bez problema, verovatno ćete odmah doći u iskušenje da pritisnete Ctrl+Alt+Del i da iz Task liste uklonite problematični program. Odolite iskušenju! Umesto toga, otvorite meni Programs (u Windowsu XP to je meni All Programs), izaberite Microsoft Office, Microsoft Office Tools i kliknite Microsoft Office Application Recovery. Izaberite opciju Recover Application kako biste elegantno pokušali da snimite tekući fajl i restartujete program.

Opšti pregled aplikacija u Officeu 2003

Microsoft nudi različite kombinacije individualnih programa kroz različita izdanja programskog paketa Office 2003. Za razliku od ranijih verzija, Microsoft sada nudi konzistentne selekcije. Svako izdanje sadrži tri sržne aplikacije - Outlook, Word i Excel - kao i neke manje programe, kao što je Picture Manager. Ako novi kompjuter kupite sa instalacijom Microsoft Office Basic Edition, to je sve što ćete dobiti. Maloprodajna i akademska verzija (uključujući Office Standard Edition, kao i Student and Teacher Edition) uključuju ova tri sržna programa, plus PowerPoint. Small Business Edition uključuje i Publisher i Outlookov dodatak pod nazivom Business Contact Manager.

Vodeću liniju Office proizvoda predstavlja Professional Edition, i uključuje Word, Excel, Outlook, PowerPoint, Publisher, Access i Business Contact Manager. Verzije Officea namenjene velikim korporacijama (koje ne možete nabaviti normalnim maloprodajnim kanalima) uključuju i InfoPath, specijalizovanu alatku za kreiranje formi preko kojih možete da unosite i manipulišete podacima u XML formatu. (U ovoj knjizi ne obrađujemo InfoPath.) U narednim sekcijama opisujemo funkcije i karakteristike koje su dostupne u okviru ovih aplikacija.

Napomena

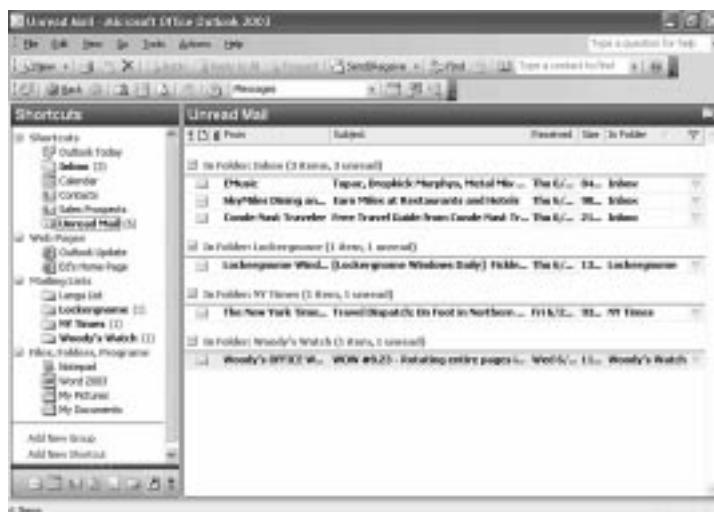
U ovoj knjizi je obradena većina aplikacija izdanja Professional Edition programskog paketa Office 2003 koji se nalazi u maloprodaji i dolazi uz neke nove kompjutere. Ako ste kupili različita izdanja Officea, programski kôd individualnih aplikacija je identičan, tako da su naši saveti primenljivi u svakom slučaju. Posebno, ako ste kupili standardno izdanje Officea, ovde ćete naći sve što Vam je potrebno. Ovde nismo obuhvatili programe iz Officeove familije koji nisu deo izdanja namenjenih za maloprodaju i koje ne dobijate uz nove kompjutere. To se odnosi na FrontPage, Project i Visio. Intrigantni OneNote opisujemo u Poglavlju 10, "Korišćenje Officea na Tablet PC-ju".

Outlook 2003

Šta je novo u Outlooku 2003? Možda bi bilo lakše nabrojati šta nije promenjeno. Gledajući spoljašnjost, primetićete fundamentalne promene u Outlookovom interfejsu, sa prilagodljivim Navigation panelom (videti sliku 1.5) koji je zamenio stari Outlook Bar i listu direktorijuma. Možete da kreirate prečice ka omiljenim direktorijumima i možete da definišete pretraživačke direktorijume (search folders) koji automatski pronalaze poruke na osnovu definisanog kriterijuma.

Slika 1.5

U Outlooku 2003, panel Navigation menja stari Outlook Bar i listu direktorijuma.

⇒ Za više detalja o načinu funkcionisanja panela Navigation, videti "Korišćenje i prilagođavanje Outlookovog interfejsa", str. 241.

Među ostale vidljive promene uključuje se panel Reading, koji obezbeđuje do sada najefikasniji način za pregledanje pristiglih poruka; jednostavniji način za kreiranje pravila za manipulaciju e-mail porukama i desktop upozorenja; nove opcije prikaza koje omogućavaju brzo sortiranje i grupisanje e-mail poruka; i alatke za kreiranje sopstvenih e-mail potpisa i pridruživanje svakog potpisa različitim nalozima za e-mail. Ovog puta je promenjen čak i Outlookov format fajlova sa podacima: pomoću novog formata Unicode sada možete da kreirate fajlove tipa Personal Folders koji prelaze dosadašnju granicu od 2GB.

Outlook 2003 odlikuje i pristojan broj alatki za obezbeđivanje privatnosti i zaštite. Izuzetno poboljšani filteri za neželjenu poštu blokiraju najveći deo spama; možete da prilagođavate listu blokiranih i proverenih pošiljaoca tako da se ispravne poruke greškom ne tretiraju kao neželjene poruke. Takođe, program štiti Vašu privatnost blokirajući slike u e-mail porukama nepoznatih pošiljaoca; ovakvi takozvani Web bagovi spammeru mogu da signaliziraju da je Vaša e-mail adresa aktivna. Outlook 2003 uključuje i karakteristike za blokiranje attachmenta koje su bile deo servisnih paketa za Outlook 2002; ti filteri, koji su sada ugrađeni u Outlook, bukvalno zaustavljaju viruse na njihovom putu. U Poglavlju 16, "Zaštita i privatnost u Outlooku", objašnjavamo kako funkcionišu (i kako da radite kada su uključeni).

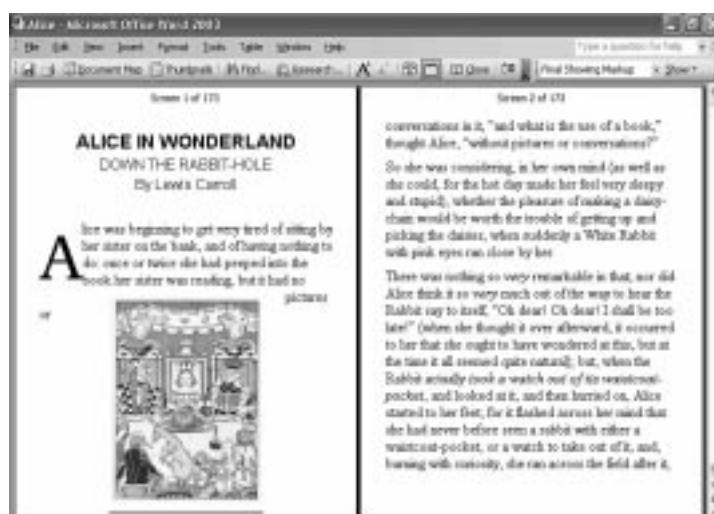
Word 2003

Najstariji i najzrelijiji program u programskom paketu Office. Word je ujedno i najpopуларнији program. Reč je o izuzetno raznovrsnoj alatki - idealnoj za kreiranje kraćih dokumenata, kao što su pisma i memorandumi, sa dovoljnom količinom karakteristika za uređivanje izgleda stranica i umetanje grafičkih elemenata, tako da je prikidan i za kreiranje kraćih publikacija. Zahvaljujući svojim mogućnostima za editovanje HTML-a, predstavlja i izvanrednu polaznu tačku za kreiranje web stranica.

U suštini, Word je malo promenjen u poređenju sa prethodnim verzijama. Osnovne alatke za formatiranje teksta, prikazivanje dokumenata i postavljanje stranica na papir takoreći su identične onima u verziji Word 2002. Nove karakteristike Worda 2003 u suštini su novine samog Officea 2003 - primera radi, bolje alatke za timski rad i dodatne opcije za zaštitu, kao i češće korišćenje panela za pregled poslova. To posebno važi za panel Research, koji je dizajniran za rad sa Word dokumentima. U poređenju sa ostalim Officeovim programima, Word daleko više koristi prednosti Smart Tagova, kao što su oni koji se koriste sa opcijama karakteristike AutoCorrect. Novina koju vredi istaći u interfejsu Worda 2003 jeste novi prikaz Reading Layout, koji je optimizovan za prikazivanje dokumenata na ekranu u najčitljivijem obliku (videti sliku 1.6).

Slika 1.6

Wordov prikaz Reading Layout skriva većinu alatki za editovanje i reformatiranje kako bi se olakšalo pretraživanje sadržaja dokumenta.

- ⇒ Za kompletne detalje o novom Wordovom prikazu, videti "Biranje odgovarajućeg prikaza dokumenta", str. 433.

U okviru poboljšanih mogućnosti za timski rad, Word 2003 uključuje nove karakteristike dizajnirane tako da se grupi ljudi omogući lakši rad na dokumentima. Osim toga, značajno je poboljšan i interfejs za praćenje i pregled promena, a sada možete da zaključate i formatiranje u dokumentu, tako da je smanjena verovatnoća da će neki korisnik narušiti savršeno uklopljeni izgled dokumenta.

Excel 2003

Korišćen kao višenamenska alatka za izračunavanja, Excel je izuzetno koristan kako za jednostavnije poslove kao što je praćenje stanja u čekovnoj knjižici do složenijih kao što je modelovanje neprijateljskog preuzimanja neke veće korporacije. Iskusniji korisnici će teško primetiti razlike u odnosu na Excel 2002 - tj. dok ne pokušate da kreirate ili upravljate listom. Kada opseg naznačite kao listu, automatski možete da dodajete sume, možete lako da umećete nove kolone i redove, da importujete i eksportujete liste i da te liste delite preko intraneta. Nova paleta alata List and XML omogućava obavljanje tih poslova pomoću samo jednog klika. (Opširniju diskusiju o tim alatkama možete da pročitate u Poglavlju 28, "Rad sa listama i bazama podataka").

Ako prelazite sa verzije Excel 2000, primetićete neka poboljšanja koja su debitovala u verziji Excel 2002. Primera radi, sada možete da bojite kód tabulatora u radnoj listi, da pronalazite i menjate tekst i brojeve u celoj radnoj svesci i da dodajete slike u zagлавja i fusnote.

PowerPoint 2003

PowerPoint je oduvek obezbeđivao efikasan način za kreiranje slajd šoua za PC, za prezentacije koje su namenjene većoj publici. U novijim verzijama postoji mogućnost za kreiranje efikasnih prezentacija za Web. Ne možete da cenite efikasnost prezentacija namenjenih Webu dok sami ne sednete da kreirate neku. PowerPoint može da prebací naslove slajdova u tabelu, tako da posmatrač ukazujući i kliknući na njih može da upravlja prikazivanjem prezentacije.

- ⇒ Za instrukcije korak po korak o prebacivanju PowerPoint prezentacije u Web format u vreme snimanja, videti "Kreiranje prezentacija za Web", str. 963.

Među novnjijama, PowerPoint je stekao reputaciju za korisnika najrazumljivijeg programa među programima Officeove familije. To je dobra vest, jer mnogi korisnici Powerointa prestaju da ga koriste nakon samo par meseci, za razliku od korisnika Worda i Excela. Ako ste koristili PowerPoint 2000 ili ranije verzije, primetićete poboljšanja koja su predstavljena u verziji PowerPoint 2002, uključujući novi panel za pregled poslova Slide Design, koji omogućava prikazivanje i pregledanje šablonu, kolor Šema i animacionih efekata dok je slajd još uvek vidljiv.

U PowerPointu 2003, kao i u prethodnim verzijama, na slajdovima prezentacije možete da dodajete beleške. Razlika kod ove verzije je to što te komentare možete da snimite i za kasnije. Takođe, moguće je umetati multimedijalne klipove u prezentaciju, i prikazivati ih preko celog ekranu. I, u verziji PowerPoint 2003, stari Pack and Go Wizard sada je zamenjen pomoćnom alatkom Package for CD koja omogućava prebacivanje slajdova na CD i njihovo prikazivanje na bilo kom PC-ju, pa čak i onima na kojima Office nije instaliran.

Za razliku od postojeće dokumentacije - i ostalih knjiga o Officeu - pokazaćemo Vam tačno kako da koristite razne formate fajlova u PowerPointu.

Access 2003

Od svih Officeovih aplikacija, Access predstavlja najveći izazov. Kao što mu i samo ime govori, omogućava pristup podacima iz različitih izvora. Na primer, možete ga koristiti kao spoj korisnika sa korporacijskom bazom podataka koja je postavljena na SQL Serveru. Ili, možete da instalirate SQL Server Desktop Engine, kompatibilnu, ali osiromašenu verziju SQL Servera koja se pokreće direktno na klijentskoj mašini i koja podatke snima lokalno. Konekcije funkcionišu u oba smera, sa novim čarobnjacima koji pomažu u kreiranju HTML dokumenata direktno povezanih sa podacima iz baze podataka. Pomoću tih Data Access stranica, bilo kom korisniku na mreži možete da omogućite postavljanje Accessovih upita, jednostavnim otvaranjem web stranice i klikom na dugme.

Publisher 2003

U prethodnim verzijama ove knjige nismo se bavili Publisherom. U ovom izdanju, dajemo mu izvesnu podršku, a najviše unapređenim karakteristikama posvećujemo dva poglavља. Publisher nije namenjen za svakoga. U stvari, ako ste iskusniji korisnik Officea, sigurno će Vas zbuniti gomila većih i manjih nekonzistentnosti u načinu funkcionisanja ovog programa. Ali, za kućne korisnike i manje kompanije, ovaj program predstavlja idealan način za kreiranje prostih biltena, brošura, razglednica, web sajtova, pa čak i e-mail poruka zasnovanih na HTML-u.

Ostali programi u programskom paketu Office

Osim glavnih aplikacija, u svakom izdanju programskog paketa Office 2003 uključen je i asortiman pomoćnih programa i dodataka. Neki su već zastareli i prilično su ograničeni; dobar primer je alatka Org Chart, koja je bila dostupna iz Insert, Diagram menija u svim Officeovim programima. Ipak, Office poseduje i zgodne alatke koje su potpuno nove ili su sada značajno poboljšane, a jedna od njih zaslužuje posebnu pažnju.

Microsoft Office Picture Manager (nalazi se u grupi Microsoft Office Tools, u meniju All Programs) omogućava organizovanje kolekcija slika sa lokalnih hard diskova, deljenih mrežnih direktorijuma i SharePoint web sajtova. Možete da kompresujete slike i da im menjate veličinu, a možete da izvedete osnovne zahvate za editovanje slika, kao što je uklanjanje "crvenih očiju" (videti sliku 1.7). Takođe, možete da konvertujete slike u neke alternativne formate (od Bitmap formata koji troši ogromne količine prostora, do efikasnijeg JPEG ili GIF formata), trik koji je veoma koristan ako kreirate web stranice.

Slika 1.7

Pomoću Picture Managera možete da izvedete neke osnovne izmene na slikama.

Osnove Setupa

Za većinu ljudi instaliranje Officea 2003 predstavlja krajnje jednostavan poduhvat. Ubacite CD u drajv, unesete validan ključ, izaberete podrazumevane opcije za instalaciju i ostatak prepustite Setupu. Nije potrebno restartovanje, a i kada vršite nadgradnju starije verzije, instalacioni proces sam prikuplja informacije o postojećim postavkama, bez ikakve ljudske intervencije.

- ⇒ Ako želite, Setup možete da učinite i komplikovanjim, kao što smo objasnili u Dodatku A, "Napredne opcije Setupa", str. 1209.

Ovdje treba istaći dva aspekta setupa. Jedan je Office Product Activation, sporna antipiratska tehnologija dizajnjirana radi sprečavanja slučajnog kopiranja; druga je Office Update Web sajt, mesto sa kog možete da preuzmete ispravke bagova za Office. Nakon instaliranja Officea na novom kompjuteru, ili nadgradnje postojeće verzije, uvek je dobro proveriti da li postoje neke nove ispravke.

Aktiviranje Vaše kopije Officea

Nakon kompletiranja Setupa za maloprodajnu ili OEM verziju programskog paketa Office 2003, odmah možete da počnete sa korišćenjem njegovih programa. Ipak, možda će biti neophodan još jedan korak pre nego što počnete da koristite Office i nakon inicijalnog probnog perioda. Kod tih kopija, morate da *aktivirate* proizvod tako što ćete kontaktirati Microsoft preko Interneta ili telefonom. Ova mera treba da spreči pirateriju, jer se već instalirana kopija Officea 2003 odbija da aktivira.

Za većinu korisnika koji poseduju Internet konekciju, aktiviranje proizvoda se izvodi automatski, i traje svega nekoliko sekundi. Proces aktivacije generiše "otisak prsta" na osnovu hardverske konfiguracije Vašeg sistema, a zatim se dodeljuje ID kôd sa Vašim Product ID-om od 25 karaktera.

Ako reinstalirate softver na svom sistemu (na primer, nakon formatiranja hard diska), reaktivacija bi trebalo da bude automatska. Ako pokušate da instalirate softver na drugoj mašini sa značajnim razlikama u hardverskoj konfiguraciji, moraćete da pozovete Microsoft radi dodeljivanja novog aktivacionog koda.

Napomena

Aktivacija je neophodna i kod maloprodajnih verzija Windowsa XP. Međutim, pravila i regulative za ova dva proizvoda imaju neke manje razlike. Windows XP dopušta dalje korišćenje operativnog sistema za još 30 dana pre nego što se isključi, dok Office dopušta 50 pokretanja pre nego što Vas primora na aktivaciju. Takođe, Windows Product Activation je tolerantniji na hardverske izmene u poređenju sa Officeom. Za više detalja u vezi aktivacije Officea, posetite <http://www.microsoft.com/office/evaluation/indepth/activation.htm>.

Dodavanje novog hard diska ili grafičke kartice neće inicirati reaktivaciju, ali značajnija nadgradnja PC-ja (zamena matične ploče i zamena hard diskova, kao i zamena mrežne kartice) verovatno hoće. U svakom slučaju, na istom hardveru možete da reinstalirate Office 2003 neograničen broj puta.

Svaki put kada startujete novi program iz Officeove familije, otvara se podsetnik za reaktivaciju proizvoda. Ako nemate pristup Internetu, možete da odložite aktivaciju, ali nemojte da čekate isuviše dugo. Bez aktiviranja proizvoda, možete da koristite individualne programe iz Officea najviše 50 puta (svako pokretanje drugog programa računa se kao jedno korišćenje, čak i kada ste primorani da restartujete program nakon njegovog obaranja); nakon 50 besplatnih startovanja, koja obično traju manje od nedelju dana, Office prelazi u ograničeni mod u kom je dopušteno samo otvaranje fajlova, bez mogućnosti za editovanje ili snimanje.

Instaliranje zagrpa i servisnih paketa

Microsoft redovno objavljuje zagrpe za svoj softver. Možete ih preuzeti sa Microsoftovog web sajta, a obično su u obliku izvršnih fajlova, manje veličine, i namenjeni su za ispravljanje specifičnih grešaka ili za krpljenje bezbednosnih propusta u Officeovim programima. Nešto ređe, Microsoft objavljuje i obimnije ispravke za Office u vidu servisnih paketa. Pošto su obično veliki, osim preuzimanja sa web sajta, servisni paketi mogu da se nabave i na CD-u.

Napomena

U prethodnim izdanjima Officea, Microsoft je ove sveobuhvatne ispravke nazivao servisnim izdanjima (service releases). Odnedavno, grupa zadužena za Office koristi standardizovani termin servisni paket koji se upotrebljava za većinu Microsoftovih proizvoda. U ovoj knjizi koristimo standardizovani termin.

Dok smo pisali ovu knjigu, Microsoft nije ponudio automatizovani naziv za proveru postojanja novih ispravki za Office, nešto što bi bilo analogno popularnom servisu Windows Update.

Office Update sajt nudi alatku koja skenira Vaš sistem i na osnovu instalirane verzije Officea identificuje sve ispravke koje Vam mogu biti potrebne. Međutim, morate sami da odete na sajt kako bi otpočelo skeniranje sistema. Do Office Update sajta najlakše možete da dođete otvaranjem bilo kog Officeovog programa, a zatim birate Help, Check for Updates.

Upozorenje

Nemojte da mislite da odmah morate da instalirate sve zakrpe i ispravke koje se nalaze na sajtu Office Update. Pažljivo pročitajte dokumentaciju, a zatim odlučite da li treba da ažurirate instalaciju. Microsoft ima šarenu istoriju ispravki Officea, i u nekim slučajevima, dešavalo se da se ispravke povlače i preraduju kako bi se otklonili određeni problemi. Mislimo da bi bilo najbolje da se pretplatite na besplatni Woodyjev e-mail bilten Office Watch (<http://woodywatch.com/office>), u kom možete pronaći kompletne, pravovremene, nepristrasne, sveobuhvatne analize o dobrim, lošim i ružnim stvarima u ažuriranju Officea.

Online Help za iskusnije korisnike

NOVO Sa svakom novom verzijom programskog paketa Office, izgleda kao da Microsoft izbacuje prethodni Help sistem i kreira novi iz početka. Ni Office 2003 nije izuzetak. U prethodnim verzijama, svaki program je imao detaljni pomoćni sadržaj za korisnike Officea sa svim nivoima znanja, bez obzira na tehničko obrazovanje ili iskustvo u radu. Ako imate neprestanu konekciju sa Internetom, Office 2003 automatski ažurira lokalne Help fajlove i dopunjava njihov sadržaj člancima, kursevima za obuku, šablonima, preuzetim informacijama i linkovima ka diskusionim grupama za Office.

Odskočna tačka za sva tri moguća tipa sadržaja jeste Help panel za pregled poslova, koji je zamenio stari Help prozor. Da biste otvorili ovaj panel, kliknite dugme Help u standardnoj paleti alata, pritisnite F1 ili kliknite strelicu na desnoj strani naslovne linije panela za pregled poslova i izaberite opciju Help iz padajuće liste. Kao što je ilustrovano na slici 1.8, Help panel za pregled poslova ima tri sekcije.

- **Assistance** Ova sekcija sadrži lokalni pomoćni sadržaj (sa ažuriranim sadržajem preuzetim sa Interneta), plus polje za pretraživanje. Kliknite link Table of Contents kako biste dobili uokvirenu listu raspoloživih tema u okviru Helpa.
- **Office Online** Ovde ćete pronaći linkove ka online resursima. Klikom na bilo koji od tih linkova otvarate prozor pretraživača sa prikazanim sadržajem odgovorajuće stranice.
- **See Also** Linkovi iz ove sekcije vode ka većem broju lokacija, uključujući web stranice i okvire za dijalog koje možete da koristite za konfigurisanje opcija u okviru Helpa.

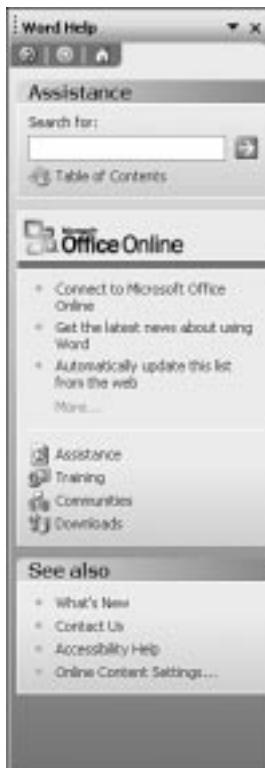
Sadržaj Help panela za pregled poslova menja se dinamički. Primera radi, ako kliknete link Table of Contents, nestaje polje za pretraživanje i ostali linkovi, a prikazuje se samo proširiva lista poput one na slici 1.9. Klikom na bilo koju ikonicu u obliku zatvorene knjige otvarate tu sekciju. Individualne teme su označene ikonicom sa upitnikom, poput one koja se koristi za dugme Help.

DEO I

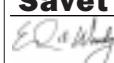
Uobičajeni poslovi i karakteristike

Slika 1.8

Tražite odgovore?
Počnite od Help
panela za pregled
poslova za Office
2003.

Savet

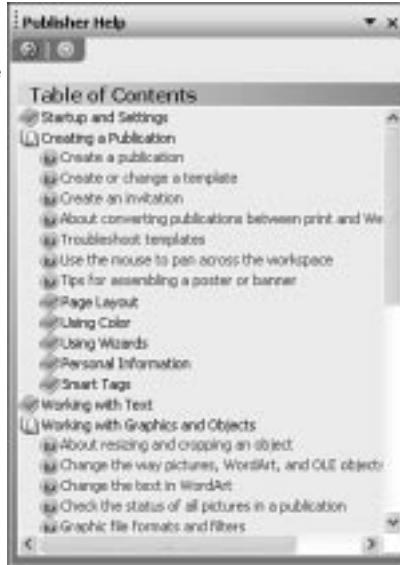

Setite se da je panel za pregled poslova proširiv. Kada radite sa Help panelom, podrazumevana širina obično odseca objašnjenje za većinu tema. Prevucite unutrašnju ivicu uлево kako бисте pregledno videli većinu tema.

Korišćenje linka Table of Contents predstavlja pravi izbor ako želite da počnete sa opštim konceptom, a da nakon toga predete na suštinu. Ako želite da pronadete odgovore na specifična pitanja, unesite reč ili frazu u polje Search i kliknite zelenu strelicu sa njegove desne strane (ili pritisnite Enter). Inicijalno, Office pretražuje sve raspoložive izvore informacija, i online i lokalno, vraćajući rezultate u panelu za pregled poslova, kao što je prikazano na slici 1.10.

Slika 1.9

Pretragom sadržaja pronađite instrukcije za svaku kategoriju.

Pažljivo pogledajte vraćene rezultate na slici 1.10. Za razliku od prethodnih verzija Officea, nisu pretražene samo teme u okviru Helpa, već i članci, šabloni, kursevi za obuku i linkovi ka komercijalnim servisima. Ako niste sigurni šta tražite, promenite kriterijum u polju Search na dnu rezultujućeg panela i ponovite pretraživanje. Lista iznad polja Search omogućava sužavanje liste izvora čije se informacije proveravaju. Ako želite da pretražite samo sadržaj helpa - bez članaka, šablona i ostalog sadržaja - iz liste ponuđenih izvora izaberite opciju Assistance. Za pretraživanje samo lokalnih help fajlova, izaberite opciju Offline Help.

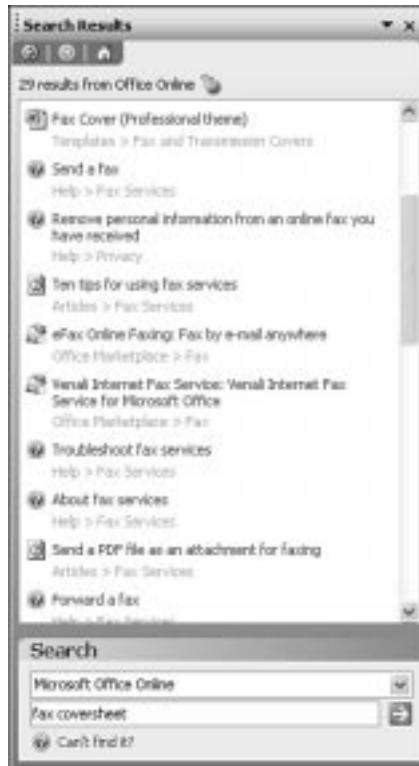
Savet

Naravno, ponekad je bolje bez interfejsa. Ako želite samo konkretnе odgovore, bez okvira za dijalog ili animiranih likova, unesite ključnu reč ili frazu u malo polje u gornjem desnom uglu bilo kog programa iz paketa Office. (Ne možete ga promašiti; potražite polje u kom piše "Type a question for help").

Da biste se vratili u glavni Help panel za pregled poslova, kliknite malu sivu strelicu Back na vrhu panela, odmah ispod naslovne linije.

Slika 1.10

Inicijalno pretraživanje vraća teme iz helpa, članke, šablone i još mnogo toga.

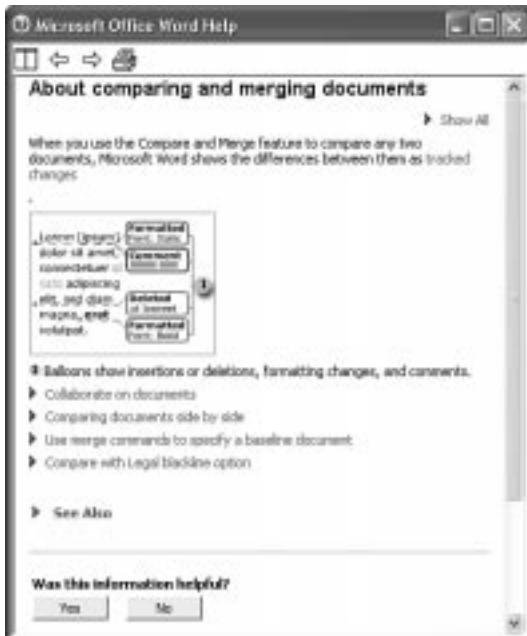
Prikazivanje teme u Helpu

Normalno, kada kliknete link koji ukazuje na neku temu u Helpu, Office menja veličinu trenutno aktivnog prozora programa i prikazuje temu u sopstvenom prozoru u desnom delu prozora programa. Kada zatvorite temu iz Helpa, prozor programa ponovo dobija prvobitne dimenzije. Čak i na sistemima sa visokom rezolucijom, ova-kvo uređenje ne izgleda savršeno; kako Help panel za pregled poslova ostaje vidljiv, prozor programa je dosta uzak i takoreći beskoristan. Mnogo bolje uređenje postižete ako prozor Helpa učinite plivajućim. Kod takve konfiguracije, otvorena tema ostaje otvorena, ali je minimizirana dok radite u glavnom prozoru programa, tako da možete da se vraćate na nju po potrebi. Kliknite dugme Untile u gornjem levom uglu prozora Helpa, kako bi se Help panel postavio kao plivajući; ponovnim klikom vraćate Auto Tile konfiguraciju.

Kao što je prikazano u primeru sa slike 1.11, sve individualne teme u okviru Helpa izgledaju i ponašaju se kao web stranice (sa "hot" linkovima, dugmadima Back i Forward za lakšu navigaciju i slično). Ovo ne bi trebalo da bude iznenadjuće, jer su pisane u HTML-u. U stvari, linkovi za teme u Helpu potiču direktno sa Microsoftovog web sajta, osim ako niste onesposobili taj izvor podataka u listi opcija za pretraživanje.

Slika 1.11

Svaka tema u Helpu u stvari predstavlja HTML stranicu, čiji se sadržaj pribavlja bilo iz lokalnog fajla ili direktno sa Microsoftovog web sajta.

Savet

Iako smo dali sve od sebe, nismo uspeli da pronađemo jednostavan način za snimanje tema iz Helpa radi kasnijeg referenciranja. Office Help ne dopušta kreiranje bookmarka niti prilagođavanje Help panela definisanjem omiljenih stavki (Favorites). Ako pronađete neku zaista korisnu temu, možete da iskoristite neku od naredne tri strategije: kliknite dugme Print kako biste kreirali trajnu kopiju; pomoću Clipboarda možete da selektujete neke ili sve ponudene teme, a zatim izvedete desni klik i iskopirate sadržaj Clipboarda u Word dokument ili e-mail poruku; ili, nakon desnog klika izaberite opciju Properties, iskopirajte URL teme iz Helpa i kreirajte prečicu do te teme.

Office 2003 nudi samo ograničeni meni sa opcijama za konfigurisanje načina na koji Help funkcioniše. Na dnu glavnog Help panela za pregled poslova kliknite stavku Online Content Settings kako bi se otvorio okvir za dijalog prikazan na slici 1.12. Izbrišite potvrdu za opciju Show Content and Links from Microsoft Office Online, kako biste u potpunosti isključili pretraživanje informacija preko Interneta. Ako želite da Office koristi samo lokalne Help fajlove, ali da traži i članke i šablone, izbrišite potvrdu za opciju Search Online Content When Connected. Na vrhu Help panela za pregled poslova uvek стоји upozorenje ako je onesposobljeno pretraživanje informacija preko Interneta.

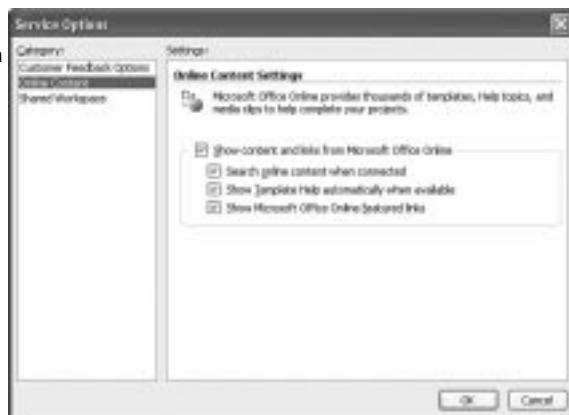
Korišćenje Office Assistanta

Office Assistant nesumnjivo je bila i ostala najprovokativnija karakteristika programskog paketa Office. Možete da volite ili da mrzite tu prokletu spajalicu. Očigledno je da su Microsoftova istraživanja pokazala da većina korisnika ne želi da koristi Clippit, i zato Office Assistant nije uključen u podrazumevanu instalaciju. Čak i ukoliko odlučite da

zadržite ovaj "društveni interfejs" radi lakšeg snalaženja u programu, znajte da je njegova uloga značajno redukovana. Ako je Assistant vidljiv, prikazivaće neke poruke upozorenja, dok će rezultati pretraživanja koje ste pokrenuli pomoću Office Assistanta biti prikazani u Help panelu za pregled poslova.

Slika 1.12

Pomoću ovih polja za potvrdu možete da prilagodite način pretraživanja Helpa preko Interneta.

Da biste se rešili upornog Assistanta, kliknite desnim tasterom miša i izaberite dugme Hide. Nakon nekoliko pokušaja, Assistant će shvatiti šta se dešava i trajno se ukloniti. Da biste eliminisali sve tragove Office Assistanta, ponovo pokrenite Setup pomoću opcije Add or Remove Features, pronadite stavku Office Assistant u okviru Office Shared Features i postavite njenu vrednost na Not Available.

- ⇒ Za više detalja o prilagođavanju opcija setupa, videti Dodatak A, "Napredne opcije Setupa", str. 1209.

Napredne opcije za podršku

Microsoft na Webu obezbeđuje izuzetno veliku količinu informacija za podršku svim verzijama programskog paketa Office. Ali, ta zajednica ne podrazumeva besplatne odgovore na individualna pitanja - ako ste kupili maloprodajnu verziju Officea, dobijate priliku za dve besplatne asistencije, putem telefona ili preko opcija za podršku preko Weba, a za sve ostale slučajevе podrška košta najmanje \$35. Ali, ako ste spremni da se upustite u dublja istraživanja, velike su šanse da ćete sami naći potrebne odgovore.

Kao što smo već pomenuli, Office 2003 Help panel za pregled poslova nudi direktni pristup korisnim informacijama sa Microsoftovog web sajta. Takođe, možete da koristite sve izvore informacija ponuđene u listi u okviru tog panela.

Korišćenje Office Resource Kita

Microsoft prodaje *Office Resource Kit* u vidu obimne i skupe kombinacije knjige/CD-a. Ako baš insistirate, možete da kupite knjigu, ali predlažemo Vam da uštedite novac i da preuzmete potrebne delove sa Weba. Svaka reč iz štampane verzije može da se pronađe na adresi <http://www.microsoft.com/office/ork/>, u formi nekoliko pomoćnih alatki specijalne namene. Osim toga, verzija na Webu je uvek ažurna, za razliku od štampane.

U opštem slučaju, Office Resource Kit nije namenjen običnim korisnicima Officea; pre se može reći da je namenjen sistem administratorima i profesionalcima iz oblasti informacionih tehnologija kojima su potrebne alatke za razmeštanje paketa Office u većim organizacijama. Ipak, neke od tih alatki mogu da budu izuzetno korisne i za korisnike u manjim firmama, pa čak i za kućne korisnike. Ako želite da postanete iskusni korisnik Officea, obavezno morate da posetite ovo mesto.

Pretraživanje Microsoftove baze znanja

Matična lokacija svih informacija o Officeu, Microsoftova baza znanja (Knowledge Base), još poznata i kao MSKB ili samo KB, sadrži na desetine hiljada individualnih članaka, od kratkih pregleda nekih karakteristika do detaljnih izveštaja o greškama, pa sve do iscrpnih tehničkih referenci. Baza znanja se neprestano ažurira. Kada se obratite Microsoftovom timu za tehničku podršku, oni će najverovatnije tu tražiti odgovore na Vaša pitanja.

Najlakši način da pristupite KB-u jeste preko Microsoftove stranice Help and Support (<http://support.microsoft.com>). Kliknite link Search the Knowledge Base i proverite da li ste selektovali Office 2003 (ili specifični program koji Vam stvara probleme). Zatim izaberite opciju za postavljanje pitanja pomoću tekstualnog upita.

Svi članci u MSKB-u imaju identifikacione brojeve. U novembru 2002, Microsoft je promenio šemu numeracije za ID brojeve članaka u KB-u. Ranije su članci identifikovani slovom Q iza kog je sledio šestocifreni broj: na primer, Q233529. Nova šema numeracije ne uključuje slovni prefiks i koristi isključivo cifre. Brojevi članaka iz MSKB-a služe kao neka vrsta tehničkih skraćenica: "Da biste rešili taj problem, pogledajte članak 290115." Ako Vam neko da broj članka u MSKB-u, unesite ga u polje za pretraživanje na stranici Knowledge Base Search, izaberite opciju Article ID iz liste Search Type, a zatim kliknite Go. Nakon toga prikazuje se članak (zajedno sa svim ostalim informacijama koje su vezane za članak pod tim brojem).

Savet

Da biste kreirali direktnu prečicu ka određenom članku u bazi znanja, koristite sledeću URL sintaksu: <http://support.microsoft.com/?kbid=nnnnnn>, gde je nnnnnn ID broj članka.

Ostali korisni resursi

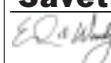
Microsoft održava na desetine diskusionih grupa na Internetu koje obezbeđuju pomoć na ravnopravnoj (peer-to-peer) osnovi. (Drugim rečima, odgovore dobijate od drugih korisnika, i Microsoft ih ne nadgleda, tako da ne postoji garancija za tačnost njihovih informacija.) Najveći deo posla u tim diskusionim grupama obavljaju MVP-ji - ljudi koje Microsoft bira na osnovu njihovog znanja i posvećenosti diskusionim grupama. Iako MVP-ji zaslužuju počast za održavanje diskusionih grupa, radi se o volonterima koji nemaju pred sobom sveobuhvatne izvore podataka kojima raspolažu članovi Microsoftovog tima za podršku. U većini slučajeva, od njih možete da očekujete pretraživanje istih izvora podataka na Internetu kojima i sami imate pristup. Ako uspete da privučete pažnju iskusnijeg MVP-ja koji poseduje dobru kolekciju bookmarkova, verovatno ćete dobiti tačne odgovore, i tako uštedeti na vremenu.

Ako želite da se pridružite nekoj Microsoftovoj diskusionoj grupi, pokrenite nekog čitača vesti (kao što je Outlook Express, koji može da se pokrene iz Outlooka 2003 biranjem View, Go To, News). Konfigurišite Vaš nalog za vesti tako da koristi server www.microsoft.com, i potražite diskusione grupe čiji nazivi počinju sa microsoft.public.

Za okorele tehnomane, Microsoftov TechNet predstavlja neprocenjivi online resurs koji može da se dobije i u vidu mesečnog izdanja na CD-u i DVD-u. TechNet uključuje sledeće sadržaje:

- Celokupnu Microsoftovu bazu znanja (Knowledge Base)
- Detaljne izveštaje, tehničke napomene i savete
- Resource kit, drajvere, zakrpe i servisne pakete

Za \$349 ili više na godišnjem nivou (SAD), mesečna pretplata za TechNet možda ne deluje jeftino, ali za sistem administratore i iskusne korisnike PC-ja može da bude veoma korisna. Ako Vam nije neophodna gomila informacija na kompakt disku svakog meseca, skoro sav sadržaj TechNeta možete da pronađete na adresi <http://www.microsoft.com/technet>.

Savet

Najvažniji izvor najjažurnijih informacija o Officeu jeste Woodyjev Office Watch (ako smemo da kažemo). WOW svake nedelje objavljuje najnovije informacije o svim aspektima Microsoft Officea. Ako želite da znate šta se dešava u svetu Officea - od najnovijih besplatnih dodataka, do izveštaja o greškama, saveta i zaobilaznica i još mnogo toga - WOW će ih isporučiti u Vaš e-mail inbox, besplatno, svake nedelje.

Takođe, Woody i Peter Deegan, urednik WOW-a, neprestano će Vas obaveštavati o promenama, otkrivenim greškama i ispravkama ove knjige. To je nešto poput ažuriranja informacija iz specijalnog izdanja *Microsoft Office 2003 Do kraja* - i besplatno je.

Više od 10,000 korisnika Officea oslanja se na WOW kao na izvor najaktuelnijih informacija. Nema razloga da budete izuzetak. Da biste se pretplatili, pošaljite praznu e-mail poruku na adresu www.wopr.com, ili pređite na www.wopr.com/wow.

Ako želite da saznate šta Ed ima da kaže o najnovijim vestima o Windowsu, Officeu i ostalim temama, posetite web stranicu na adresi <http://www.edbott.com>.